

Twister mellem medlemmer

Som forvaltningsorganisation der forvalter mange rettigheder på vegne af mange medlemmer, er det uundgåeligt, at KODA indimellem støder på konflikter i forvaltningen.

Konflikter mellem KODA's medlemmer vil typisk relatere sig til fordelingen på de anmeldte værker eller være et spørgsmål om efterligning/plagiat af eksisterende værker. Hertil kommer de tvister der opstår mellem forlag og autorer, som ligeledes kan relatere sig til fordelingen, men som også kan vedrøre spørgsmålet om forlagets indsats holdt op i mod omfanget af overdragelse af rettigheder/vederlag til forlaget.

Det er fast KODA-praksis, at KODA ikke løser tvister mellem medlemmer. KODA begrænser sig til at tilbyde spærring af vederlag i en begrænset periode med henblik på at parterne kan søge bilagt deres uenighed.

En netop gennemført medlemsundersøgelse viser imidlertid, at medlemmerne meget gerne ser KODA som en mere aktiv aktør, når det gælder konfliktløsning. På den baggrund samt på baggrund af de drøftelser, der var om emnet på et rådseminar i maj måned, skal det overvejes, om KODA kan ændre sin praksis på dette område.

I dag

Konflikter mellem medlemmer kan opstå af mange grunde – et medlem kan påstå, at et andets medlems værk beror på efterligning eller kopiering, der kan opstå uenighed om fordeling af vederlag mellem flere komponister til samme værk eller fx mellem et musikforlag og en komponist, ligesom der fx kan være uenighed om, hvorvidt der er givet tilladelse til en bearbejdelse eller ej – de potentielle konflikter er mange, men uanset hvad der ligger til grund for en konflikt mellem KODA's medlemmer, er det i dag KODA's ufravigelige holdning, at KODA ikke kan afgøre sådanne konflikter.

Til grund for denne holdning ligger, at der er tale om to medlemmer, der begge ser KODA som deres organisation, hvilket gør det problematisk for KODA at indtage en ”dommerfunktion”, da der dermed er risiko for, at en afgørelse vil blive opfattet som, at man tager parti for et medlem på bekostning af et andet.

Det betyder dog ikke, at KODA ikke gerne vil bidrage til, at parterne selv kan finde en løsning på deres strid, og KODA tilbyder derfor altid at samle parterne til et eller flere møder, hvor KODA's rolle imidlertid ikke er at agere dommer, men i højere grad er af oplysende karakter.

KODA's rolle indebærer således ikke, at der stilles forslag til afgørelser – den består alene i at klargøre, hvori problemet består samt redegøre for regler på området, såfremt der måtte være

bestemmelser, der kan bidrage til at løse konflikten i de enkelte tilfælde. KODA vil også kunne tilbyde at stille en musikfaglig rådgiver til rådighed for parterne, såfremt der er enighed herom – KODA's musikfaglige rådgiver har mange års erfaring i at lytte til og bedømme musikværker og vil fx kunne udtale sig om værkers indbyrdes lighed m.v.

KODA's eneste egentlige "værktøj" er, at KODA kan spærre for udbetalinger. Denne spærring indebærer, at KODA kan tilbageholde de vederlag, der måtte være tvist om, men spærringen etableres dog som udgangspunkt kun for 4 måneder, og såfremt parterne ikke inden udløbet af denne periode er nået til enighed om løsning af tvisten, vil spærringen dermed blive ophævet. Såfremt parterne har taget de fornødne retlige skridt med henblik på at få striden løst, vil KODA eventuelt kunne forlænge spærringen.

Overvejelser

I lyset af de ønsker såvel medlemmer som KODA's råd har givet udtryk for, skal det overvejes, om KODA kan tilbyde en ændret håndtering af tvister mellem KODA's medlemmer og i højere grad bistå med konfliktløsning, end det er tilfældet i dag.

Inden det overvejes, om KODA skal bidrage til mere konkret tvistløsning, er det dog nødvendigt at foretage en afgrænsning af følgende:

1. Hvilke typer af sager kan og vil vi gå ind i?
2. Hvilke parter kan vi bistå og forpligte?
3. Hvordan skal organet sammensættes, og hvad skal proceduren være?

Ad 1.

De typiske tvister mellem KODA's medlemmer kan inddeles i 3 kategorier:

- forlagstvister
- fordelingssager
- efterligningssager

Forlagstvister og fordelingssager vil som udgangspunkt være problemstillinger af aftaleretlig karakter – hvad er der aftalt mellem parterne, og er denne aftale misligholdt. En forlagsaftale kan fx påstås misligholdt af en af parterne, og det samme er tilfældet i sager angående fordeling af andele på værkerne.

Heroverfor står efterligningssagerne, hvor der som udgangspunkt ikke er en relation mellem de 2 sagsparter – skaberen af et oprindeligt værk og skaberen af det værk, der påstås at være en efterligning af det oprindelige. Her vil man i højere grad være afhængig af en "skønsmand" – en professionel som kan lytte til værkerne og komme med sin vurdering af, hvorvidt der er tale om efterligning eller ej.

Det må forventes, at denne sidste type sager vil være mere vanskelige at håndtere end de førstnævnte, da udfaldet afhænger af subjektive skønsmæssige vurderinger. Det kan derfor overvejes, om et eventuelt tvistløsningsorgan skal begrænse sig til at træffe afgørelser i forlagstvister og fordelingssager?

Der er omvendt ikke noget til hinder for, at man også tilbyder at bidrage med forslag til løsning af efterligningssagerne, og KODA har allerede sagkyndig ekspertise i huset, som har god erfaring med netop at foretage de skønsmæssige vurderinger i denne type sager.

Det bør dog under alle omstændigheder overvejes, om det er alle 3 kategorier af sager (og eventuelt andre), der skal kunne håndteres af et tvistløsningsorgan, eller om organet skal begrænse sig til at håndtere enkelte sagsområder.

Ad 2.

Mange af de tvister, der hidtil er kommet til KODA's kendskab har været mellem et af KODA's medlemmer og et multinationalt musikforlag.

Disse multinationale musikforlag er ikke medlemmer af KODA. Det samme gælder for alle de autorer og forlag, hvis rettigheder KODA repræsenterer i Danmark via gensidighedsaftaler med søsterselskaber og ikke via direkte medlemskab.

KODA kan ikke forpligte andre end sine egne medlemmer. En afgørelse fra et tvistløsningsorgan vil dermed ikke har virkning for et ikke-medlem, og det vil derfor ikke give mening at tilstræbe behandling af sådanne tvister mellem medlemmer og ikke-medlemmer.

Et tvistløsningsorgan vil derfor alene kunne træffe afgørelser i sager mellem 2 eller flere KODA-medlemmer, hvad enten der er tale om autorer eller musikforlag.

Denne begrænsning i organets kompetence skal drøftes, når man overvejer, den værdi et tvistløsningsorgan skal have for KODA's medlemmer.

Ad 3.

Hvis der skal være den fornødne respekt om og tillid til afgørelserne fra et tvistløsningsorgan, er det ikke nok, at organet sammensættes af personer, der tilsammen repræsenterer viden om ophavsret og musik. Organet bør herudover også bestå af fx en byretsdommer, som vil være en garant for, at retssikkerhedsprincipper håndhæves, og dermed også vil have den fornødne autoritet til at sikre, at der er den ønskede respekt om organets afgørelser. I modsat fald får organet ikke den værdi, som det er tiltænkt, og man risikerer blot, at organets afgørelser sidder overhørig eller som fast praksis indbringes for domstolene.

For at sikre alle 3 nævnte kompetencer i et tvistløsningsorgan, anbefales det at sammensætte organet med fx en juridisk medarbejder hos KODA, en musiksagkyndig medarbejder fra KODA samt en byretsdommer, som udpeges fx af præsidenten for Københavns Byret.

Selve proceduren for behandlingen af sager i tvistløsningsorganet vil dernæst skulle drøftes. Spørgsmålene er mange herunder:

- Hvornår skal organet involveres i en tvist?
- Skal behandlingen af tvisten ske skriftligt eller mundtligt?
- Hvad skal konsekvensen af en afgørelse fra tvistløsningsorganet være? Etc. Etc.

Man kunne fx forestille sig, at når en eller begge parter i en tvist har rettet henvendelse til KODA og tilkendegivet, at man ikke kan løse en problemstilling bilateralt, at første skridt på vejen er, at

KODA indkalder parterne til et møde, hvor man får klarhed over fakta. Kan man ikke på et sådant indledende møde løse den tvist, der er opstået, kunne næste skridt være, at overgive sagen til tvistløsningsorganet?

Behandlingen af sagen kan ske skriftligt ved at parterne afgiver hver deres skriftlige indlæg, som herefter udgør grundlaget for organets behandling af sagen og efterfølgende afgørelse. Man kunne i stedet også forestille sig, at behandlingen af sagen skete mundtligt, sådan at parterne blev indkaldt til en "mundtlig forhandling" af tvistløsningsorganet, og hvor man på dette møde får lejlighed til at fremføre sine synspunkter. Organet skal herefter træffe afgørelse på grundlag af det, der er blevet fremført under den mundtlige forhandling eventuelt suppleret med de skriftlige indlæg, der er gået forud for forhandlingen.

Med henblik på at sikre at parterne rent faktisk bidrager til løsningen af en konflikt, kan det overvejes, om nægtelse af at deltage i en mundtlig forhandling eller anden form for trægning af sagen, skal udløse en sanktion? En sanktionsmulighed kunne fx være at tilbageholde al afregning for det eller de værker, konflikten angår, indtil den trægnende part medvirker til at finde en løsning. Dette "værktøj" minder om spærring i en udvidet form, i det det ikke alene er den del af vederlaget, der er uenighed om, der spærres for, men hele vederlaget.

Når tvistløsningsorganet har truffet afgørelse i en sag, vil det være naturligt at meddele parterne afgørelsen sammen med en "frist" for indbringelse af afgørelsen for de almindelige domstole. Det har været foreslået, at man fx kan meddele parterne, at såfremt ingen af parterne inden for en frist på 3-4 måneder har indbragt afgørelsen for domstolene, vil KODA udbetale i overensstemmelse med tvistløsningsorganets afgørelse. Indbringes afgørelsen for domstolene, vil udbetaling omvendt afventes domstolenes endelige afgørelse.

Økonomi

Hvis der blandt KODA's medlemmer er bred enighed om, at man ønsker etableret et tvistløsningsorgan, vil man være nødsaget til at overveje finansieringen af dette organ.

Såfremt en byretsdommer skal deltage i behandlingen af tvister, vil dette skulle honoreres. Hertil kommer de ressourcer som vil skulle stilles til rådighed af KODA, når sagerne skal behandles. Etableringen af et tvistløsningsorgan vil således være forbundet med ikke uvæsentlige omkostninger.

Det skal overvejes, om det er KODA, der skal afholde alle de nødvendige omkostninger forbundet med at have et tvistløsningsorgan, eller om man kan forestille sig, at parterne pålægges at afholde nogle eller alle de med sagen forbundne omkostninger?

*****

Ovenstående er alene tænkt som et oplæg til den videre drøftelse af spørgsmålet om tvistløsning i KODA. Yderligere forslag, spørgsmål m.v. hilses velkommen.